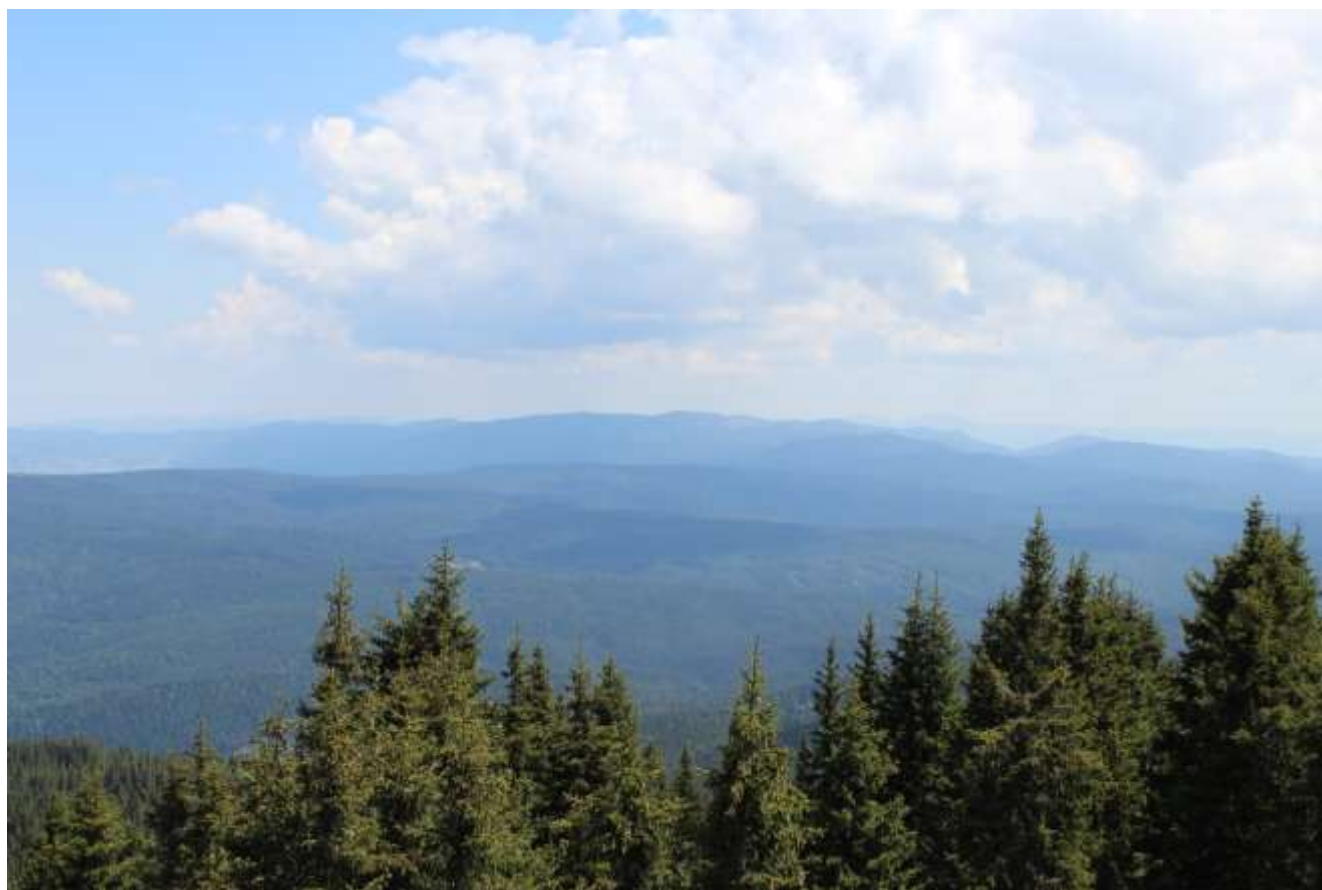

ЮЖНОЦЕНТРАЛНО ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ - СМОЛЯН
ТП - ДЪРЖАВНО ГОРСКО СТОПАНСТВО - РАКИТОВО

Адрес за кореспонденция :
4640, гр. Ракиново, обл. Пазарджик,
ул. „Ал. Стамболийски“ №2
e-mail: dgsrakitovo@ucdp-smolian.com

Секретар +359886711447

ДОКЛАД
НА ПРОВЕДЕНИЯ МОНИТОРИНГ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ТП ДГС „РАКИТОВО”
ПРЕЗ 2019 г.

Настоящото проучване е извършено в периода на месеци юни – декември 2019 година във връзка с годишния мониторинг на горите с висока консервационна стойност /ГВКС / за територията на ТП ДГС „Ракитово”. Инвентаризацията и мониторинга са направени съгласно система за провеждане, мониторинг на биологичното разнообразие в горите с висока консервационна стойност на територията на ТП ДГС „Ракитово”.

ТП ДГС „Ракитово” управлява територия от 18 029 ха, която попада върху част от планинския масив на Западни Родопи, от област Горна Тракия, северните склонове на масива ”Сютка” и южните склонове на второстепенните родопски дялове „Каркария” и „Алабак”. Най-високият връх в района на стопанството е връх Сютка (2186 m н.в.), а най-ниското място е гара Цепина - 450 m н.в.

Релефът на стопанство е типично планински - силно пресечен от дълбоки долове, с ясно оформени била и стръмни склонове.

Районът на ТП ДГС „Ракитово” попада в Преходно-континенталната климатична подобласт на Европейско-континенталната климатична област. По-голяма е частта попадаща в Планинския климатичен район - среднопланинската му част и само една малка част попада в Севернородопския нископланински климатичен район. При надморска височина над 2001 м (0.7% от дървопроизводителната площ на ДЛС) площта се припокрива с високопланинската част на Планинския климатичен район.

Според горскорастителното райониране площта попада в Тракийската горскорастителна област, подобласт Западни Родопи.

Хидрографската мрежа в стопанството се отличава с голяма гъстота, разчлененост и често големи наклони на надлъжните профили и променлив воден режим в ниските части, особено в ГСУ „Дорково”. Разнообразието на теренни форми е голямо. Речната мрежа на територията на общината се формира от реките Чепинска, Стара река, Мътница и техните притоци.

Големите различия в надморските височини, разнообразният релеф и климатични елементи, както и геоложката основа, са оказали изключително голямо влияние върху почвообразователния процес на територията на горското стопанство. Основният почвен тип е кафявата горска почва, която заема 84,1% от **дървопроизводителната** площ, следвана от канелената горска излужена - 9.9%, планинско-горска тъмноцветна - 5.6% и хумусно-карбонатната - 0,4% .

Ниската част на стопанството попада в Долния равнинно-хълмист пояс на дъбовите гори (0-700 м н.в.) Основните дървесни видове, които дават облика на подпояса, са дъбовете, като от тях най-често се среща зимния дъб. В по-високите части на подпояса се появява и бука и черния бор. Те образуват чисти и смесени, предимно семенни и по-рядко издънкови насаждения. В състава им участват с по 2-3 десети или единично мъждрян, габър, черна елша, и други. Културите, създадени в този подпояс, са предимно от бял и черен бор, на места смесени с естествената растителност. В иглолистните култури като спътници са внасяни брезата и едрolistната липа.

С увеличение на надморската височина видовият състав намалява.

Средните части на горското стопанство попадат в пояса на горите от бук и иглолистни (701-2000 м.н.в.) Естествено срещащи са формации от чисти и смесени бялборови насаждения, смесени бялборова-черборова-букови, както и бялборова-смърчово-елово-букови високопродуктивни насаждения. В тази зона са обширните масиви от издънкови зимендъбови и букови формации с производителност от II до IV бонитет, често примесени с други широколистни като габър, трепетлика, клен, шестил и пр., участващи единично или под формата на малки групи. Тук са създадени и много обширни масиви от иглолистни култури, предимно от бял бор и по-малко от черен бор, смърч, ела, дуглазка, лиственица, бреза. От храстите най-често се срещат хвойна, леска, шипка, дрян, черен бор и други, а живата тревна покривка е съставена от житни, папрати, лазаркиня, лузула, подбел, заешки киселец, ягоди, боровинки и други.

В изредените части на насажденията се срещат къпина, малина, върболика и други.

Подпояс на среднопланинските гори от бук и иглолистни –1201-1700 м н.в.

Тук се намират най-производителните горски формации в района на горското стопанство, особено тези разположени върху кафявите тъмни горски почви. В повечето от тези естествени насаждения, в резултат на извеждането по различно време от растежа им на лесовъдските мероприятия, много от тях са се превърнали в разновъзрастни смесени формации, често и с обособени етажи от няколко поколения.

Естествената растителност е представена от бук, бял бор, черен бор, смърч, ела и незначително от бяла мура (внесена изкуствено). Насажденията са предимно чисти смърчови, елови, бялборови, черборови и букови и смесени между тях. В долната част на подпояса (1201-1500 м н.в.) се срещат предимно смесени буково-елови-смърчови, елово-смърчово-борови насаждения и чисти бялборови, черборови, елови и смърчови и смесени с преобладание на посочените дървесни видове, а обикновено от 1501-1700 м н.в. - чисти и смесени с преобладание на бял бор и смърч насаждения.

И в тази зона са създадени много иглолистни култури предимно от бял бор и смърч, които се характеризират с добро санитарно състояние и висока производителност.

Подпояс на горнопланинските смърчови гори –1701-2000 м н.в.

В този подпояс естествената дървесна растителност е представена почти само от смърчови дървостои. На изолирани места се срещат и изкуствени култури от бяла мура в чист вид или смесени със смърч.

Около връх Сютка са съсредоточени горите и земите, които попадат в Подпояс на високопланинските гори от субалпийски смърч и мура (2001 - 2500 м н.в.) - заема 0.7% от дървопроизводителната площ.

Подпояс на високопланинските гори от субалпийски смърч и мура — 2001 -2200 м н.в.

В този подпояс естествената дървесна растителност е представена почти само от смърчови дървостои. На изолирани места се срещат и изкуствени култури от бяла мура в чист вид или смесени със смърч.

Основната част от горите на територията на ДГС „Ракитово” са включени в различните категории ВКС. В някои случаи един и същи подотдел попада в повече от една консервационна стойност. Това прави гората в този подотдел особено значима за поддържане и повишаване на всички идентифицирани консервационни стойности.

I. СОБСТВЕНОСТ НА ГОРИТЕ И ПРОМЕНИ В НАЧИНА НА ПОЛЗВАНЕ ИЛИ ФУНКЦИОНАЛНИТЕ КАТЕГОРИИ НА ГОРИТЕ:

През 2019 година няма заповеди за изключване на горски територии.

II. ИЗВЪРШЕНИ ГОРСКОСТОПАНСКИ ДЕЙНОСТИ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ДГС:

Извършените горскостопански дейности на територията на ТП ДГС „Ракитово” през 2019 година са в следните основни направления: лесокултурни дейности, дърводобив, добив на недървесни горски продукти, поддръжка и ремонт на горски пътища.

1. Извършените лесокултурни дейности са както следва:

- Отглеждане на култури в следните подотдели: 232-2; 271 г,е; 293 з; 295 к на площ 128 декара със следните операции: ръчно плевене и разрохкване на почвата в терасите.
- Шишаркосъбиране в следните подотдели 90 г, 241 б - 200 кг.
- Ръчно поддържане на 11 300 л.м. стари минерализовани ивици в м. „Дренов дол”.
- На 27.09.2019год. е извършена авиобиологична борба във връзка с нападение от насекоми вредител борова процессионка (*Thaumetopoea pityocampa*) в следните

подотдели 10 б, г, и; 17 а; 18 б; 173 м; 174 а, б, в; 177 л, с, ф на площ от 1000 дка в м. „Калинката”, м. „Брегово”, м. „Дренов дол”, м. „гара Костандово”. Като в подотдели 10 б, г, и; 17 а; 18 б е проведена на част от общата им площ. Използвания препарат за авиобиологичната борба е „Форей”, който е в списъка на разрешените препарати за растителна защита.

- Защита на горските територии - по предписание на ЛЗС Пловдив и на база подадени сигнални листове /604 бр./ са заложени санитарни сечи на площ 2489.8 ха., в размер на 4285.0 м³ и принудителни на площ 1034.4 ха. в размер на 4872.0 м³. Площта при принудителните сечи е голяма поради това, че засегнатите дърветата са по цялата площ на насажденията.
- ТП ДГС „Ракитово” е собственик на два горски разсадника - „Цигов чарк” с площ 41 дка. и „Високи поляни” с площ 22 дка. Разсадник „Високи поляни” през последните шест години не е използван за производството на посадъчен материал. В разсадник „Цигов чарк” се произвеждат фиданки от бял бор, черен бор, обикновен смърч, сребрист смърч и сребриста ела, като през 2020 година са следните бройки:
  - семенищни 56 260 бр.
  - школувани 8 180 бр.
- Маркирани са възобновителни сечи – 19 639 м³ - 328,4 ха. и отгледни сечи - 17 186 м³ - 402,9 ха.

Извършените лесокултурни дейности са изпълнени след проведени процедури и определени изпълнители по реда и при спазване изискванията на *Наредба за условията и реда за възлагане изпълнението на дейности в горски територии – държавна и общинска собственост, и за ползването на дървесина и недървесни горски продукти.*

Изпълнението на дейностите е извършено при спазване на действащата нормативна уредба.

Попълват се „Лист за предварителна идентификация на важни елементи на околната среда и дефиниране на мерки за опазване при маркиране на насажденията” от служители преди маркиране на насажденията и преди започване на предвидените за провеждане горскостопански дейности. Обобщават се съобразно предписанията в доклада за ГВКС. Представят се при поискване от заинтересованите лица.

В листовете за предварителна оценка се отразяват съответните видове и консервационни стойности на съответния подотдел. На базата на проведените мониторингови наблюдения се разписват и специфични предписания за изпълнение на горскостопанските дейности с цел съхраняване на установените консервационни стойности. На терен от служителите на ТП ДГС „Ракитово” се следи за правилното прилагане на поставените за спазване на допълнителните изисквания по отношение на ГВСК, видовете и местообитанията.

2. Добитата и реализирана дървесина за периода 01.01.2019 до 31.12.2019 година е както следва:

ОБЩО ДЪРВОДОБИВ – 43 417 м³.

- Промислен дърводобив от възобновителни и отгледни сечи - 26 602 м³;
- Промислен дърводобив от санитарни, принудителни и тех. сечи - 974 м³;
- От санитарни, принудителни, технически и отгледни сечи на корен за местно население - 14 942 м³;

Изпълнението е на 149 % спрямо заложения разчет за годината. Причина за преизпълнението на заложения разчет за 2019 год. се дължи на инвентаризирана пострадала и повредена дървесина на територията на стопанството вследствие нападение от върхов корояд и ветролом/ветровал и снеголом/снеговал през 2019 год.

Добивът и реализацията на дървесината са извършени след проведени процедури и определени изпълнители по реда и при спазване изискванията на *Наредба за условията и реда за възлагане изпълнението на дейности в горски територии – държавна и общинска собственост, и за ползването на дървесина и недървесни горски продукти.*

Изпълнението на дейностите е осъществено при спазване на действащата нормативна уредба.

За добива на дървесина през 2019 година бяха сключени договори с 9 броя фирми, като също така дърводобивна дейност бе извършена и от назначени на ТП ДГС „Ракитово” работници, които бяха запознати с изискванията на горската сертификация, съгласно Националния FSC стандарт на България.

В тръжните документи за съответните процедури е заложено изискване за оборудване на работниците със защитно облекло, съответстващо на работните позиции.

3. На територията на ТП ДГС „Ракитово” през 2019 година са използвани разрешени препарати за растителна защита.

4. На територията на ТП ДГС „Ракитово” през 2019 година има 1(един) възникнал и регистриран в информационната система горски пожар(низов) на 24.03.2019г. в землище град Ракитово, м. „Бърдо”, отдел 176 „б” на площ от 5дка. Засегнатата растителност вследствие на възникналия пожар е 7год. бял бор, треви и храсти. След проверка на засегнатата площ, не бе установено наличие на пострадали застрашени растителни или животински видове. За овладяването на пожара участваха 10 бр. служители на ТП ДГС „Ракитово” и 2 бр. служители на Пожарна и аварийна безопасност (ПАБ).

5. През 2019 година е извършен ремонт на съществуващи горски пътища като за опазване на същите фирмите, извършващи горскостопанските дейности, са информирани и са им издавани разрешителни за достъп на превозните средства /51 бр./.

III. ВИД И КОЛИЧЕСТВО НА ДОБИТИТЕ ПРОДУКТИ / ВКЛ. НЕДЪРВЕСТНИ ГОРСКИ ПРОДУКТИ /.

Добити са следните продукти от държавни горски територии, собственост на ТП ДГС „Ракитово”:

- Дървесина - 43 417 м³ от различни категории и сортименти: трупи за бичене, обли греди, ритловици, технологична дървесина, ОЗМ, дърва за огрев.
- Недървесни горски продукти:
  - за горски плодове на юридически лица 2 броя;

IV. ЗДРАВΟΣЛОВНО СЪСТОЯНИЕ НА ГОРИТЕ / РЕЗУЛТАТИ ОТ ЛЕСОПАТОЛОГИЧНИ ОБСЛЕДВАНИЯ И ЛЕСОЗАЩИТНИ МЕРОПРИЯТИЯ /.

От извършените лесопатологични обследвания и постъпилите и регистрирани 852 броя сигнални листове за нападения и щети от абиотични и биотични фактори и оценка на здравословното състояние на горите на ТП ДГС „Ракитово” са установени:

От биотични фактори:

- Самотна борова листна оса
- Върхов корояд
- Борова процессионка
- Съхнене

От абиотични фактори:

- Ветровал, ветролом, снеговал, снеголом и съхнене

Въз основа на подадените сигнални листове са предприети действия от страна на ТП ДГС „Ракитово”, като са изготвени общо 6 бр. инвентаризационни описи за провеждане на принудителни и санитарни сечи и 7 бр. предписания с цел подобряване на здравословното състояние. В резултат на което са реализирани 14 603 м³ стояща маса дървесина от пострадалите и засегнати насаждения.

V. ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ГОРСКОСТОПАНСКИТЕ МЕРОПРИЯТИЯ ВЪРХУ ПОПУЛАЦИИТЕ ОТ РАСТИТЕЛНИ И ЖИВОТИНСКИ ВИДОВЕ, ПОЧВИТЕ И ВОДНИТЕ РЕСУРСИ.

След приключване на сечта на горскостопанските дейности /изведени сечи/ през 2019 година е извършена оценка на въздействието на изведената сеч върху ключови елементи на околната среда, съседни имоти и инфраструктура на територията на ТП ДГС „Ракитово”. От изготвените и представени оценки на въздействието може да се направят следните общи констатации относно:

- Повреди по подраста в насажденията с извършена оценка - установени са минимални повреди.
- Повреди по оставащия дървостой не са констатирани над допустимите / над 2 % по брой от оставащите на корен дървета /.
- Създаване на условия за активиране на почвената ерозия – по тракторните и коларски пътища.
- Оставяне на мъртва дървесина - в насажденията с изведени сечи е налична стояща и лежаща мъртва дървесина.
- Въздействие върху идентифицираното биоразнообразие - при установяване се описва в листа за предварителна оценка и се дават мерките за тяхното опазване.
- Водни ресурси на територията и/или в близост до насажденията - при наличие на водни течения в листа за предварителна оценка са дефинирани мерките за опазване.
- Въздействия върху съседни насаждения - не са констатирани неблагоприятни въздействия.

VI. МОНИТОРИНГ НА ЗАЩИТЕНИТЕ ТЕРИТОРИИ / ВКЛ. МОНИТОРИНГ НА ВКС /.

Във връзка с мониторинга за наличие на ВКС 1.1 в интернет на РИОСВ се проверява за новосъздадени защитени територии и/или зони, както и за ограничения, посочени в заповедите им за обявяване.

Разработени са формуляри за мониторинг на биологичното разнообразие, видовете от ВКС 1.2 - застрашени, изчезващи и ендемични видове:

- формуляр за мониторинг на застрашени, изчезващи и ендемични растения.
- извършени са наблюдения в подотдели: 99 „б”, 267 „в”, 273 „р”, 276 „а”, 322 „а”, вследствие на което са попълнени съответните формуляри.

Мониторинг на ВКС 1.2 - застрашени, изчезващи и ендемични видове и ВКС 1.3 – критични концентрации на видове

През 2019 година не са извършвани горскостопански дейности, които да засегнат или да застрашат видовете описани във ВКС 1.2 и ВКС 1.3.

Разработен е формуляр за мониторинг на ВКС 3 - горски територии, представляващи редки, застрашени или изчезващи екосистеми или съдържащи се в такива:

- формуляр за мониторинг на редки, застрашени или изчезващи екосистеми или съдържащи се в такива.
- извършено е наблюдение в следния подотдел: 157 „е”, като в следствие е попълнен гореизложения формуляр.

Разработени са формуляри за мониторинг на биологичното разнообразие и ВКС 1.2 и 1.3 – животни на територията на Държавно горско стопанство „Ракитово”:

- ВКС 1.2 – редки, застрашени и ендемични животински видове
- ВКС 1.3 – критични концентрации на видове
- извършени са наблюдения в подотдели 299 „в”, 305 „и”, 308 „а”, „б”, като за същите са попълнени съответните формуляри.

VII. СОЦИАЛНО ИКОНОМИЧЕСКИ АСПЕКТИ – ПРОМЕНИ В ОБЩЕСТВОТО И/ИЛИ ОТНОШЕНИЕТО ИМ СПРЯМО ГОРСКИТЕ РЕСУРСИ И ДЕЙНОСТИ.

Запознаването на местното население и всички заинтересовани страни с принципите на горската сертификация ще удостовери, че стопанисването и управлението на горските територии - държавна собственост от ТП ДГС „Ракитово” се осъществява по отговорен начин, съчетаващ екологичните, икономическите и социални ползи от горите.

VIII. СРЕЩИ С ПРЕДСТАВИТЕЛИ НА МЕСТНИТЕ ОБЩНОСТИ, СВЪРЗАНИ СЪС СТОПАНИСВАНЕТО НА ГОРИТЕ.

През 2019 година с общината и кметствата бяха направени необходимите срещи, свързани с обичайната дейност и възможности за поставяне на различни проблеми. Бяха разглеждани въпроси относно задоволяване нуждите на местното население с дърва за огрев и дървен материал за собствени нужди.

Местното население закупува дърва за огрев от склад на база установен ценоразпис и по тарифа на корен след представен списък от кмета на общината и кметовете на населените места.

Считаме, че местното население няма проблем с ползването на дърва за огрев, понеже е осигурено достатъчно количество, за да удовлетвори техните нужди.

IX. ОЦЕКА НА ЕФЕКТИВНОСТТА И ПРОДУКТИВНОСТТА НА ГОРСКОТО СТОПАНСТВО.

Основни предизвикателства за подобряване ефективността и продуктивността на горското стопанство при спазване на стандарта по FSC са насочени към балансирано и отговорно отношение в различни направления - екологични, икономически и социални. Те са обвързани с голям брой заинтересовани страни, които към настоящия момент проявяват малък интерес и това води до трудности при управление и стопанисване на сертифицирани гори и спазване принципите по FSC.

За подобряване ефективността и продуктивността е необходимо популяризиране на ползите от прилагане на стандарта по FSC.

Директор на ТП ДГС „Ракитово”: ...../п/*.....
/инж. Муса Али/

* Налице е положен подпис, като същият е заличен съгласно Общия регламент за защита на личните данни (Регламент (ЕС) 2016/679)